

<i>HOOFSTUK 1 BESKERMING VAN KINDERS</i>	3
VERPLIGTE AANMELDBARE SAKE	3
PROSEDURE VAN AANMELDING	3
ANDER AANMELDBARE SAKE INGEVOLGE ARTIKEL 150 VAN DIE KINDERWET	3
ONMIDDELLIKE VERWYDERING VAN 'N KIND	4
WAT BEHELS KINDERHOFPROSEDURES?	4
WAT BEHELS DIE PLASING VAN 'N KIND IN PLEEGSORG?	6
<u>VERANTWOORDELIKHEDE VAN PLEEGOUERS</u>	6
<u>REGTE VAN PLEEGOUERS</u>	7
WAT BEHELS PLEK VAN VEILIGHEID?	7
VERWAARLOSING VAN KINDERS	7
<u>TEKENS VAN VERWAARLOSING</u>	8
<u>GEDRAGSPATRONE VAN VERWAARLOSING</u>	9
<u>DIE GEVOLGE VAN VERWAARLOSING</u>	9
FISIEKE MISHANDELING	9
<u>TEKENS VAN FISIEKE MISHANDELING</u>	9
<u>GEDRAGSPATRONE WAT OP FISIEKE MISHANDELING KAN DUI</u>	10
<u>GEVOLGE VAN MISHANDELING VAN KINDERS</u>	10
SEKSUELE MISBRUIK VAN KINDERS	10
<u>TEKENS VAN SEKSUELE MISBRUIK</u>	11

<u>GEVOLGE VAN SEKSUELE MISBRUIK.....</u>	12
<u>GEDRAGSPATRONE VAN SEKSUELE MISBRUIK.....</u>	12
<u>BESKERMING VAN JOU EIE KIND TEEN SEKSUELE MISBRUIK</u>	12
<u>KINDERREGTE</u>	15
<u>WATTER REGTE HET KINDERS?</u>	15
<u>WETGEWING TEN OPSIGTE VAN KINDERS WAT MET DIE GEREGBOTS:.....</u>	16
<u>OUERDOMSGROEPE VAN KINDERS WAT INGEVOLGE DIE STRAFPROSESWET AANGEKLA KAN WORD:.....</u>	16
<u>BOELIEGEDRAG.....</u>	16
<u>VORME VAN BOELIEGEDRAG:.....</u>	17
<u>TEKENS DAT JOU KIND MOONTLIK GEBOELIE WORD</u>	17
<u>HANTERING VAN BOELIEGEDRAG</u>	17
<u>WENKE VIR OUERS.....</u>	18
<u>KUBER-BOELIEGEDRAG</u>	18
<u>WENKE VIR KINDERS /TIENERS OM KUBER-BOELIEGEDRAG TE HANTEER</u>	19
<u>WENKE VIR OUERS OM DIE KUBER-BOELIEGEDRAG TE STOP</u>	19
<u>VOORKOMING VAN KUBER-BOELIEGEDRAG.....</u>	20
<u>ALGEMENE VEILIGHEIDSWENKE VIR OUERS OM AAN HUL KINDERS OOR TE DRA.....</u>	20
<u>NUTTIGE KONTAKNOMMERS.....</u>	22

HOOFSTUK 1

BESKERMING VAN KINDERS

Die Kinderwet nr. 38 van 2005 beskerm kinders. In hierdie artikel beteken "kind" iemand onder die ouderdom van 18 jaar.

Die beste belange van die kind is allesoorheersend. – in alle aangeleenthede betreffende die versorging, beskerming en welsyn van 'n kind moet die maatstaf geld dat die kind se beste belange van oorheersende belang is.

VERPLIGTE AANMELDBARE SAKE

Artikel 110 van die genoemde wet bepaal dat die volgende sake aangemeld **MOET** word:

- vermoede van enige vorm van mishandeling van en handel dryf van 'n kind.
- vermoedens dat 'n kind doelbewus verwaarloos word.

Indien 'n persoon versuim om sodanige sake aan te meld, maak hy hom skuldig aan 'n misdryf.

PROSEDURE VAN AANMELDING

- Bekom volledige identifiserende gegewens met die oog op aanmelding.
- Daar word aanbeveel dat 'n beëdigde verklaring met bogenoemde inligting afgelê sal word.
- Alhoewel sake anoniem aangemeld kan word – word daar ten sterkste aanbeveel dat alle identifiserende besonderhede verskaf word, aangesien 'n anonieme aanmelding die ondersoek kan vertraag.

Hierdie sake moet by een van die volgende instansies aangemeld word:

- 'n geregistreeerde kinderbeskermingsorganisasie, soos byvoorbeeld Badisa, NG Welsyn, Christelike Maatskaplike Raad, Kindersorg, Suid-Afrikaanse Vroue Federasie;
- Departement van Maatskaplike Ontwikkeling;
- Kinderhof – by die naaste landdroshof waar die kind woonagtig is;
- SAPD – die eenheid vir gesinsgeweld en seksuele misdade;
- Kinderlyn (Childline)

ANDER AANMELDBARE SAKE INGEVOLGE ARTIKEL 150 VAN DIE KINDERWET

Daar is ingevolge artikel 150 van die genoemde wet sekere bepalings wat omskryf wanneer 'n kind sorg en beskerming nodig het, naamlik indien hy/sy:

- verlaat of verwees is en sonder enige sigbare lewensmiddele is;
- gedrag openbaar wat nie deur die ouer of versorger beheer kan word nie;
- op die strate lewe en werk of bedel vir 'n lewe;

- verslaaf is aan 'n afhanklikheidsvormende stof en sonder enige ondersteuning is om behandeling te verkry vir sodanige afhanklikheid;
- geëksploiteer (blootgestel of uitgebuit) word of lewe in omstandighede wat die kind blootstel aan uitbuiting;
- lewe in of blootgestel word aan omstandighede wat daardie kind se fisieke, geestelike of maatskaplike welsyn ernstig kan benadeel;
- in gevaar mag wees wanneer die kind terugbesorg word aan die toesig en beheer van die ouer, voog of versorger van die kind aangesien daar rede is om te glo dat hy of sy sal leef in of blootgestel sal word aan omstandighede wat die kind se fisiese, geestelike of maatskaplike welsyn ernstig kan benadeel;
- in 'n staat van fisieke of geestelike verwaarlosing is; of mishandel, misbruik, doelbewus verwaarloos of verneder word.

ONMIDDELLIKE VERWYDERING VAN 'N KIND

Indien daar genoegsame gronde aanwesig is dat 'n kind in lewensgevaar verkeer, kan die kind onmiddellik uit sy/haar omstandighede verwyder word.

Sodanige verwydering word deur middel van 'n **Vorm 36** soos deur die genoemde Wet voorgeskryf is gedoen.

Die volgende persone is gemagtig om 'n Vorm 36 uit te reik:

- 'n geregistreerde maatskaplike werker in diens van 'n geregistreerde kinderbeskermingsorganisasie;
- 'n beampte van die SAPD.

Die Vorm 36 moet binne 24 uur deur die voorsittende beampte van die naaste kinderhof bekragtig word. Elke landdroshof het 'n kinderhof.

Die betrokke maatskaplike werker het voorts 90 dae om 'n ondersoek na die omstandighede te doen en 'n aanbeveling ten opsigte van die plasing van die betrokke kind aan die kinderhof te maak.

WAT BEHELS KINDERHOFPROSEDURES?

- Sodra bewerings ingevolge Artikel 150 van die Kinderwet onder die aandag van 'n kinderbeskermingsorganisasie kom, word 'n ondersoek deur die betrokke maatskaplike werker gedoen.
- **Maatskaplike werkers is verplig om alle sake vertroulik te hanteer – besonderhede ten opsigte van die saak mag dus nie bekend gemaak word nie.**
- Normaalweg sal 'n maatskaplike werker egter eers die saak behoorlik ondersoek alvorens die saak voor die kinderhof gebring word - slegs in uiterste gevalle sal 'n Vorm 36 uitgereik word.

- Die beste belange van die kind moet die bepalende faktor wees in enige besluit rakende 'n kind wat beskerming benodig.
- In die geval van seksuele misbruik kan daar van 'n forensiese assessering gebruik gemaak word - hierdie forensiese assessering kan slegs deur 'n geregistreerde maatskaplike werker of opvoedkundige sielkundige wat 'n meestersgraad in forensiese assessering het, gedoen word.
- 'n Verslag van hierdie assessering moet ook by die finale kinderhofverslag ingesluit word. Die doel van die forensiese ondersoek is om te verseker dat die inligting wat die kind deurgegee het, kennis word. Dit gebeur soms dat kinders nie altyd die oortreder openbaar nie en deur middel van die forensiese proses word die identiteit van die beweerde oortreder bekend gemaak.
- In die geval van fisieke mishandeling moet foto's van die kind se beserings geneem word. Die betrokke kind moet ook medies ondersoek word.
- Die vorm wat deur 'n mediese dokter voltooi moet word, staan bekend as 'n J88-vorm en dit word ook as bewysstuk by die kinderhof sowel as die kriminele hof ingedien.
- Nadat die maatskaplike werker die ondersoek voltooi het, word 'n verslag volgens die riglyne van die Wet op Kindersorg, Vorm 38, saamgestel.
- Die hofrolle in die kinderhof is gewoonlik baie vol en daar is dikwels 'n waglys. Die maatskaplike werker moet die biologiese ouers in kennis stel van die hofdatum en -tyd.
- Die betrokke maatskaplike werker moet die verslag met die ouers bespreek voor die hofverrigtinge 'n aanvang neem.
- Die biologiese ouers asook as die betrokke kind het die reg tot regsverteenvoording op die betrokke dag van die kinderhofverrigtinge.
- Regshulp word verleen indien die ouers nie genoegsame fondse tot hul beskikking het om 'n prokureur te bekostig nie.
- Die kind word ook deur regshulp ondersteun om toe te sien dat die beswil van die kind vooropgestel word. Dit sal gewoonlik 'n prokureur of advokaat wees wat 'n kundige op die gebied van kinderregte is.

Die kinderhof sal op grond van die beskikbare inligting een van die volgende beslissings ten opsigte van die kind/ers maak:

- Herstel van kind/ers in ouerlike sorg, met of sonder bepaalde voorwaardes.
- Verwydering van kind/ers uit ouerlike sorg en plasing in alternatiewe versorging wat insluit:
 - Pleegsorg
 - Kinderhuis
- Daar moet ook 'n behandelingsplan vir beide die ouers en kind/ers by die kinderhof ingedien word.

- Die dienste wat na afloop van die Kinderhofverrigtinge plaasvind, staan bekend as “gesinsherenigingsdienste”.
- Indien die kind/ers in alternatiewe sorg geplaas word, word die bevel normaalweg elke twee jaar hersien. Vir hierdie doeleindes moet daar ingevolge artikel 159 van die Kinderwet ’n verslag oor die ouers sowel as die kind/ers by die kinderhof ingedien word.
- Indien die ouers se omstandighede sodanig verbeter het en dit in die belang van die kind/ers is, kan die kind/ers in ouerlike sorg herstel word.
- Indien daar nog nie sodanige herstel plaasgevind het nie, kan die bevel verleng word sodat die kind/ers in alternatiewe sorg bly.

WAT BEHELS DIE PLASING VAN ’N KIND IN PLEEGSORG?

- Pleegsorg behels dat ’n kind by gekeurde pleegouers geplaas word nadat hy of sy deur die kinderhof ingevolge die Kinderwet, sorgbehoewend bevind is.
- Redes vir die verwydering van kinders uit ouerlike sorg hou verband met onder meer fisieke, seksuele en/of emosionele mishandeling, fisieke en/of emosionele verwaarlosing, ernstige gesinskonflik en gesinsgeweld, alkohol- en dwelmmisbruik deur die ouers en onstabiele maatskaplike funksionering.
- Indien daar genoegsame gronde is om die kind uit ouerlike sorg te verwyder, sal die voorsittende beampte van die kinderhof ’n bevel uitreik wat onder andere kan spesifiseer dat die kind in pleegsorg by goedgekeurde pleegouers geplaas moet word.
- ’n Pleegsorgbevel is normaalweg vir twee jaar geldig. Die omstandighede van die kind se ouers sal weer geëvalueer word ten einde te bepaal of die kind in ouerlike sorg herstel kan word.
- Die pleegouers werk in vennootskap met die betrokke maatskaplike werker ten einde te verseker dat daar in al die behoeftes van die kinders voorsien word.
- Voornemende pleegouers se motiewe moet suiwer wees en hulle moet aan ’n kind in nood ’n stabiele en liefdevolle ouerhuis bied. Die betrokke welsynsorganisasie doen ook ’n keuring van voornemende pleegouers.

Verantwoordelikhede van pleegouers

Pleegouers moet die volgende verantwoordelikhede ten opsigte van die kind in hul pleegsorg nakom:

- Die pleegouers is verantwoordelik om in die daaglikse behoeftes van die kind te voorsien.
- Kontak tussen die betrokke kind en sy of haar biologiese ouers of familie (afhangende van die omstandighede) mag nie belemmer word nie, solank hierdie kontak in die betrokke kind se belang is.
- Hulle moet toesien dat die betrokke kind gereeld skool bywoon.
- Daar moet positiewe samewerking tussen die betrokke maatskaplike werker en die pleegouers wees en die maatskaplike werker moet gereelike toegang tot die pleegouers se woning hê.

- Die pleegouers moet in die kind se belang ten opsigte van sy of haar fisieke, emosionele en sosiale ontwikkeling optree.
- Hulle moet dissipline toepas en mag nie die kind aan enige vorm van fisieke geweld of vernedering onderwerp nie.
- Die pleegouers moet verseker dat die betrokke kind dieselfde behandeling as die res van die kinders in die gesin ontvang. Die pleegsorgplasing behoort geborgenheid aan die kind te bied.
- Indien die pleegouers van adres verander moet die betrokke maatskaplike werker daarvan in kennis gestel word.

Regte van pleegouers

- Pleegouers het die reg om daaglikse besluitneming in belang van die pleegkind te neem.
- Pleegouers het die reg tot 'n aanvaarbare mate van privaatheid en mag nie deur die biologiese ouers of familie gedreig word nie.
- Pleegouers het die reg om volledig oor die plasing en risiko's (indien enige) ingelig te word deur die betrokke maatskaplike werker.
- Pleegouers het die reg om ingelig te word oor die pleegkind se skoolse geskiedenis, assesserings en prestasies ten einde optimaal in sy/haar behoeftes te kan voorsien.
- Pleegouers is vrygestel van skoolfonds vir die kind wat in hul pleegsorg geplaas is. 'n Toelaag van R890-00 vanaf die Suid-Afrikaanse Agentskap vir Maatskaplike Sekerheid (SASSA) is aan pleegouers betaalbaar.
- Indien pleegouers lid van 'n mediese fonds is, mag hulle die pleegkind as afhanklike op die mediese fonds registreer, andersins ontvang die pleegkind mediese hulp deur staats hospitale.

WAT BEHELS PLEK VAN VEILIGHEID?

- 'n Plek van veiligheid is 'n tydelike blyplek waar kinders tuisgaan hangende 'n kinderhofondersoek.
- Die tydsduur wat 'n kind in 'n plek van veiligheid verkeer is dus korter as in die geval van pleegsorg. Volgens die Kinderwet moet 'n kinderhofondersoek binne 'n tydperk van ses maande afgehandel wees.
- Die verantwoordelikhede van die veiligheidsplekouers is basies dieselfde as dié van pleegouers.
- 'n Veiligheidsplektoelaag wat deur die Departement van Maatskaplike Dienste geadministreer word, is aan veiligheidsplekouers betaalbaar.

VERWAARLOSING VAN KINDERS

Verwaarlosing beteken dat die ouer of versorger van 'n kind nie voldoende in die kind se basiese behoeftes voorsien nie. Hierdie behoeftes sluit die volgende in:

- Voldoende voeding

- Geskikte huisvesting
- Veilige omgewing
- Gesondheidsorg
- Beskerming teen natuurlike elemente
- Skolastiese opleiding

Verwaarlosing kom dus voor wanneer 'n ouer of 'n versorger van die kind wel in staat is om in bogenoemde behoeftes van die kind te voorsien, maar versuim om dit te doen.

Indien hierdie aspekte verwaarloos word, word kinders se groei, asook hul fisieke, intellektuele en emosionele ontwikkeling negatief beïnvloed.

Tekens van verwaarlosing

Wanneer verwaarlosing van kinders vermoed word, kan daar gekyk word of die volgende tekens aanwesig is:

- konstante honger – word nie van voedsame voedsel voorsien nie;
- kom vuil voor – tekens dat die kind nie gereeld bad nie;
- klere is konstant vuil en onversorg;
- swak persoonlike higiëne;
- tandprobleme;
- lusteloosheid en konstante moegheid;
- fisieke probleme of siektes wat nie aandag geniet nie – ouer of versorger sal byvoorbeeld versuim om die kind betyds in te ent;
- swak spiertonus
- openbaring van die kind dat niemand hom/haar versorg nie;
- slaperigheid – sal in die klas slaap;
- word nie teen die natuurlike elemente beskerm nie – soos byvoorbeeld erge sonbrand, of nie genoegsaam geklee in die winter nie;
- fisieke beserings wat 'n onveilige omgewing impliseer;
- velsere soos omlope en bytmerke veroorsaak deur insekte wat nie behandel word nie;
- ondergewig met 'n geswelde maag;
- agterstand in ontwikkelingsmylpale;
- word dikwels alleen sonder toesig gelos.

Gedragspatrone van verwaarlosing

- onttrekking op sosiale gebied;
- swak kommunikasie-vaardighede;
- gebrek aan motivering;
- angstigheid;
- tekens van depressie;
- bedel/steel kos;
- aandagsoekend;
- kom buitengewoon vroeg skool toe en bly tot laat by die skool;
- spraak- en taalontwikkeling is nie op standaard nie.

Die gevolge van verwaarlosing

Kinders wat verwaarloos word kan korttermyn- asook langtermyn skade opdoen wat dwarsdeur hul lewe duur.

Die volgende kan uit verwaarlosing voortspruit:

- Kinders wat nie voldoende liefde en sekuriteit by hul ouers of versorger ontvang nie, kan dit moeilik vind om gesonde verhoudings met ander mense later in hul lewens te handhaaf, insluitend hul eie kinders – bindingsprobleme kan manifesteer.
- Kinders wat verwaarloos is, is meer geneig om psigiatrisse probleme, onder andere depressie en post-traumatiese stres te ontwikkel.
- Tieners wat aan verwaarlosing blootgestel word kan risiko-gedrag openbaar soos om weg te loop, met die gereg te bots of in gevaarlike verhoudings betrokke te raak wat kan veroorsaak dat hulle aan seksuele uitbuiting blootgestel word.
- Verwaarlosing kan 'n invloed op die kind se breinontwikkeling hê: - wanneer 'n baba byvoorbeeld aan wanvoeding ly, word die breinselle swak en kan dit tot 'n verlaagde breinfunksie lei.
- Verwaarlosing kan die risiko vir die ontwikkeling van depressie, paniek aanvalle en post traumatiese stres gedurende volwassenheid verhoog.

FISIEKE MISHANDELING

Fisieke mishandeling kan omskryf word as 'n besering wat 'n kind opdoen sonder dat dit 'n ongeluk was – dit is 'n fisieke besering wat doelbewus toegedien is. Fisieke mishandeling kan wissel van kneusplekke tot brandwonde en selfs frakture. Die gevolge van fisieke mishandeling is vêrreikend.

Tekens van fisieke mishandeling

- uitermatige straf van 'n kind vir 'n geringe oortreding;
- onverklaarbare kneusplekke en blou-kolle wat waarskynlik deur vuishoue veroorsaak is;
- brandmerke wat deur 'n sigaret veroorsaak is;
- bytmerke.

Gedragspatrone wat op fisieke mishandeling kan dui

- wantrou volwassenes;
- gereeld afwesig van skool – veral op 'n Maandag;
- vertraging in emosionele en intellektuele ontwikkeling;
- uiterste gedrag – byvoorbeeld uiters opgewonde of kwaad;
- openbaar 'n vrees om huis toe te gaan.

Gevolge van mishandeling van kinders

Buiten die fisieke beserings wat opgedoen word, het die blootstelling aan mishandeling ernstige en dikwels langtermyn gevolge vir die kind se sielkundige en sosiale ontwikkeling, hul gedrag asook hul gesondheid. Indien hierdie aspekte nie doeltreffend aangespreek word nie, kan dit in die kind se volwasse jare steeds 'n deurslaggewende rol speel.

Die gevolge van mishandeling is vêrreikend en kan die volgende insluit:

- depressie;
- alkohol- of dwelmmisbruik;
- angstigheid;
- selfdoodneigings.

Mishandeling in enige vorm word as uiters traumaties deur 'n kind beleef. In die geval van mishandeling word die trauma as komplekse trauma beskryf, met ander woorde die trauma geskied herhaaldelik.

Die trauma wat die kind deur mishandeling opdoen, het 'n invloed op ontwikkeling van die kind se brein en kan lei tot leerprobleme en vertraging in die kind se kognitiewe ontwikkeling.

Indien die trauma nie behoorlik hanteer word nie, kan die gevolge daarvan permanent wees. Soms is die invloed dadelik sigbaar, in ander gevalle manifesteer die gevolge eers jare daarna.

SEKSUELE MISBRUIK VAN KINDERS

Seksuele misbruik van kinders kan omskryf word as die blootstelling van kinders aan seksuele aktiwiteite waarvoor hulle nie gereed is nie, waaraan hulle nie 'n behoefte het nie en nie toestemming voor verleen het nie. Die aktiwiteit is bloot ter bevrediging van die volwassene of ouer kind.

Die seksuele misbruik van kinders is 'n strafbare oortreding en daar rus 'n onus op die howe om 'n minimum vonnis van 15 jaar op te lê indien 'n persoon daaraan skuldig bevind word.

Seksuele misbruik van kinders sluit onder andere die volgende dade in:

- aanraking met 'n seksuele konnotasie aan enige deel van die liggaam – met of sonder klere aan;
- seksuele penetrering, insluitend penetrasie van die mond (orale seks);
- aanmoediging dat die kind aan seksuele dade meedoen – insluitend masturbasie;
- seksuele omgang wat doelbewus voor 'n kind plaasvind;
- kind blootstel aan pornografie, of kinders gebruik om pornografiese materiaal te vervaardig;
- ontbloting aan kinders;
- gesprekke met die doel om kinders seksueel te prikkel;
- kind in prostitusie dwing.

Daar word beraam dat 1 uit 4 dogters en 1 uit 6 seuns in Suid-Afrika seksueel gemolesteer word voor die ouderdom van 16 jaar.

Tekens van seksuele misbruik

Die volgende tekens en gedragspatrone kan voorkom by kinders wat slagoffers van seksuele misbruik is:

- skielike gewigsverlies of gewigstoename;
- enuresie (bed natmaak);
- wisseling in gemoedstoestand;
- nagmerries;
- oormatige masturbasie;
- seksueel ontoepaslike gedrag;
- gedragsprobleme soos huilerigheid, probleme met dissipline, woede-uitbarstings, depressie of die vrees om na 'n sekere persoon of skool toe te gaan;
- ondervind ongemak om te loop of te sit;
- kneusing, bloeding in die geslagsdele;
- soms sal kinders seksuele gedrag teenoor ander kinders openbaar – seksspeletjies;
- swak portuurgroep-verhoudings;
- agteruitgang in skoolvordering of hom of haarself onder geweldige druk plaas om te presteer;
- gevoelens van depressie;
- buitengewoon skaam en teruggetrokke;
- drastiese verandering in gedrag/persoonlikheid;

- trek lae klere oormekaar aan – selfs in die somer;
- aggressiewe uitbarstings;
- eetversteurings – soos anoreksie of bulimie (Anoreksie is 'n eetversteuring wanneer die persoon hom/haar doelbewus van kos weerhou om gewig te verloor. Bulimie is 'n eetversteuring wanneer 'n persoon hom/haar doelbewus ooreet en agterna van die kos ontslae raak deur dit op te bring – vinger in die keel te druk.)

Gevolge van seksuele misbruik

Soos in die geval van fisieke mishandeling het die seksuele misbruik van kinders ernstige gevolge vir die slagoffer indien dit nie behoorlik hanteer word nie. Die gevolge daarvan kan permanent wees. Soms is die invloed dadelik sigbaar, in ander gevalle manifesteer die gevolge eers jare later.

Gevolge van seksuele misbruik van kinders kan die volgende insluit:

- verwarring oor seksuele identiteit;
- kan as volwassene 'n weersin in seksuele intimiteit ontwikkel;
- slagoffer beleef dat daar 'n stigma aan hom/haar kleef – die kind voel anders as ander kinders;
- onvanpaste skuldgevoelens oor wat met hom/haar gebeur het;
- as gevolg van die geheimhouding kan die kind hom/haar isoleer van ander en gevolglik nie in staat wees om verhoudings op te bou nie;
- lae selfbeeld, geen of min selfvertroue;
- depressie.

Gedragspatrone van seksuele misbruik

- aggressiewe uitbarstings wat soms tot kriminele gedrag lei;
- selfbesering;
- selfdoodneigings;
- seksuele preokkupasie of kompulsiewe seksuele gedrag;
- alkohol- of dwelmmisbruik;
- eetversteurings;
- slaapversteurings;
- psigo-somatiese klagtes – fisiese simptome soos maag- of hoofpyne ontwikkel as gevolg van die spanning wat die kind ervaar.

Beskerming van jou eie kind teen seksuele misbruik

Seksuele misbruik van kinders is 'n uiters komplekse probleem – die inligting wat hier verskaf word kan nie professionele behandeling vervang nie, maar dit bied eenvoudige pro-aktiewe stappe om kinders te beskerm.

ONTHOU dat selfs die volwassenes wat as gevolg van hul posisie in die samelewing eerbaar behoort te wees, nie altyd vertrou kan word nie. Probeer jouself indink hoe moeilik dit vir 'n kind is om vir 'n ouer, 'n onderwyser of afrigter “NEE” te sê.

Sorg dat jy as ouer bewus is van die realiteite met betrekking tot seksuele misbruik - wees bewus van die feite:

- Kenners reken dat na beraming word 1 uit elke 4 dogters en 1 uit elke 6 seuns seksueel misbruik word voor hul 16de verjaardag - dit wil sê dat in enige klaskamer of woonbuurt vol kinders, daar kinders is wat die slagoffer van seksuele misbruik is.
- Op die internet word 1 uit elke 5 kinders genader om seksueel te verkeer – moontlik teen betaling
- Meeste slagoffers rapporteer nooit die misbruik nie.
- Slagoffers wat nooit die misbruik onthul nie, se risiko is groter om sielkundige, emosionele en sosiale probleme te ervaar in hul volwasse jare.
- Die kans is goed dat die kind die molesteerder sal ken: 30% - 40% van kinders word seksueel misbruik deur familie-lede; tot 60% van slagoffers word misbruik deur persone wat deur die ouers vertrou word as gevolg van die posisie wat die persoon beklee.
- Die oortreder kan ook ouer of groter kinders wees (dis nie altyd volwassenes nie).
- Persone wat kinders seksueel misbruik lyk en tree nie enigsins anders op as iemand anders nie – intendeel, hulle sal uit hul pad uit gaan om betroubaar voor te kom ten einde maklike toegang tot kinders te verkry.

“Dit kan nie in my familie gebeur nie – ek sal in staat wees om ‘n molesteerder uit te ken” – Tog, in meer as 90% van sake van seksuele misbruik is die molesteerder aan die familie en die kind bekend en heers daar vertrou tussen hulle.

Tref voorsorg en wees bedag op 'n een-tot-een verhouding tussen jou kind en 'n volwassene of ouer kind:

Individuele tyd met 'n betroubare volwassene kan van groot waarde vir 'n kind wees. Dit kan egter gebeur dat die volwassene aan wie die ouer sy kind toevertrou, die kind gedurende die een-tot-een sessies seksueel misbruik.

Seksuele misbruik kan voorkom word en jou kind kan beskerm word deur die volgende te doen:

- Ouers moet besin oor die wenslikheid dat die kind voortdurende blootstelling op 'n individuele basis aan 'n volwassene of ouer kind het – kies eerder 'n groepsituasie waar moontlik.
- Die ouer kan onaangekondig die sessie/kuier onderbreek wanneer die kind alleen met 'n volwassene is, selfs al is dit 'n familie-lid.

- Die ouer moet kennis dra ten opsigte van die presiese aktiwiteite wat deur die ander persoon beplan word. Die ouer moet let op die persoon se vermoë om spesifiek rakende die aktiwiteite met die kind te wees.
- Gesels met jou kind wanneer hy/sy terugkeer. Let op jou kind se luim en sy/haar vertelling van hoe die uitstappie/aktiwiteit met die volwassene/ouer kind was.
- Maak 'n punt daarvan om vir volwassenes/ouer kinders wat tyd met jou kind spandeer, te vertel dat jou kind ingelig is ten opsigte van seksuele misbruik. Wees reguit.
- Waar ouer kinders toegang tot jonger kinders het, maak seker dat 'n volwassene ook teenwoordig is om toesig te hou.
- Hou toesig oor jou kind se internet-gebruik – seksuele oortreders maak gereeld van die internet gebruik om kinders te kontak.

Verstaan waarom kinders bang is om oor die seksuele misbruik te praat:

- Die seksuele oortreder verneder sy slagoffer; blameer die kind dat die misbruik sy/haar skuld is en dat die kind die misbruik wil hê.
- Die seksuele oortreder sal deurentyd vir die kind sê dat sy/haar ouers woedend vir hom/haar gaan wees indien die kind die misbruik aan die ouers sou openbaar.
- Sommige seksuele oortreders sal dreig om skade aan die kind se ouers/familie te berokken indien die kind die misbruik openbaar.
- Die seksuele oortreder manipuleer die kind tot so mate dat die kind sal voel sy ouers sal teleurgesteld wees in hom/haar.
- Die kind word deur die seksuele oortreder onder die indruk gebring dat die misbruik net 'n speletjie is.

Wees op die uitkyk vir tekens van seksuele misbruik – die tekens is dikwels daar, maar jy moet dit kan raaksien:

- Fisieke tekens van misbruik is nie altyd algemeen nie, maar wanneer die kind se geslagsdele rooi en opgeswel is, moet dit ondersoek word, hiermee saam kan kroniese maagpyn of kopsere ook voorkom.
- Emosionele- en gedragspatrone is meer herkenbaar onder kinders wat seksueel misbruik word: dit kan wissel van “te perfek” tot onttrekking en depressie of onverklaarbare woede-uitbarstings.
- Seksuele gedrag wat nie ouderdomstoepaslik is nie, kan ook 'n gevaarteken wees.

Onthou net dat by sommige slagoffers daar geen tekens sigbaar is nie.

Gesonde en openlike kommunikasie met jou kind kan sy/haar weerbaarheid teen seksuele misbruik versterk:

- Leer jou kind van kleins af wat seksuele misbruik is.
- Verduidelik dat 'n seksuele oortreder soms 'n vriend of familielid kan wees en dat ouer kinders ook seksuele oortreders kan wees.
- Leer jou kinders om nooit hul persoonlike gegewens op die internet beskikbaar te stel nie.
- Praat gereeld daaroor sodat die kind 'n gemaklikheid kan ontwikkel om enige ervaring met jou te deel.

KINDERREGTE

Artikel 28 van hoofstuk 2(Handves van Regte) in die Grondwet van die

Republiek van Suid-Afrika verduidelik die regte van kinders:

Watter regte het kinders?

Elke kind het die reg

op 'n naam en nasionaliteit vanaf geboorte;

- op gesinsorg of ouerlike sorg, of op gepaste alternatiewe sorg wanneer die kind uit die gesinsomgewing weggeneem word;
- op basiese voeding, skooling, basiese gesondheidsorgdienste en maatskaplike dienste;
- om teen mishandeling, verwaarlosing, misbruik of vernedering beskerm te word;
- om teen uitbuitende arbeidspraktyke beskerm te word;
- om nie verplig of toegelaat te word om werk te verrig of dienste te lewer wat—
 - onvanpas is vir 'n persoon van daardie kind se ouderdom nie; of
 - 'n risiko vir die kind se welsyn, opvoeding, liggaamlike of geestelike gesondheid; of geestelike, morele of sosiale ontwikkeling inhou nie;
- om nie aangehou te word nie, behalwe as laaste uitweg, in welke geval, in ooreenstemming met die regte wat 'n kind kragtens artikels 12 en 35 geniet:
 - die kind slegs vir die kortste gepaste tydperk aangehou mag word, en die reg het om afsonderlik van aangehoudenenes bo die ouderdom van 18 jaar aangehou te word; en op 'n wyse behandel te word, en in omstandighede aangehou te word, wat met die kind se ouderdom rekening hou;
 - om, in siviele verrigtinge wat die kind raak, deur die staat op staatskoste van 'n regspraktisyn voorsien te word indien dit andersins tot wesenlike onreg sou lei; en
- om nie regstreeks in gewapende stryd gebruik te word nie, en om in tye van gewapende stryd beskerm te word.

'n Kind se belang is van deurslaggewende belang in elke aangeleentheid wat die kind raak.

WETGEWING TEN OPSIGTE VAN KINDERS WAT MET DIE GEREGBOTS:

THE CHILD JUSTICE ACT, 2008 (ACT NO 75 OF 2008)

Doel van bogenoemde wetgewing:

- Dit maak voorsiening vir 'n stelsel wat kinders, asook diegene wat deur kindermisdaad geaffekteer is, opbou eerder as afbreek.
- Vergifnis en rehabilitasie word verskerp.
- Die individuele behoeftes van 'n kind wat met die geregbots word behoorlik geassesseer voordat 'n besluit oor die strafprosesreg geneem word.
- Die regte en verantwoordelikhede van die kind, die slagoffer en die belange van die gemeenskap word in balans geplaas.
- Deur middel van herstellende geregtigheid kry die jeugoortreder die geleentheid om die skade wat aan die slagoffer berokken is, reg te stel. Dit bevat 'n sterk rehabiliterende element en dus voorkoming van verdere kriminalisering.
- In die geval van geringe misdrywe word die geleentheid geskep dat die jeugoortreder 'n afwentelingsprogram kan volg ten einde te verhoed dat hy 'n misdaadrekord het.

Ouderdomsgroepe van kinders wat ingevolge die strafproseswet aangekla kan word:

10 Jaar en jonger:

- 'n Kind onder die ouderdom van 10 jaar mag nie gearresteer en vervolg word nie – hy/sy word as ontoerekeningsvatbaar beskou.
- In die geval waar 'n kind van 10 jaar of jonger 'n strafbare oortreding begaan het, sal die saak na 'n proefbeampte verwys word wat die saak sal ondersoek om te bepaal of die kind in nood is en daarvolgens toetree.

Ouer as 10 jaar maar jonger as 14 jaar:

- Hierdie ouderdomsgroep word normaalweg nie as toerekeningsvatbaar beskou nie, tensy daar bewys kan word dat hy/sy wel krimineel vervolg kan word, indien wel, kan 'n kind in hierdie ouderdomsgroep gearresteer word.

Ouer as 14 jaar maar jonger as 18 jaar:

- 'n Kind wat 'n misdaad pleeg word as toerekeningsvatbaar beskou en kan gearresteer word.

BOELIEGEDRAG

Wat is boeliegedrag?

Boeliegedrag is die herhaalde venynige en aggressiewe gedrag wat op 'n individu gerig is, boeliegedrag kan fisiek of verbaal van aard wees.

Die persoon wat geboelie word ervaar gevoelens van hulpeloosheid, angs, hartseer, isolasie, skaamte en gee selfs gedagte aan selfdood.

Die slagoffer se fisieke gesondheid kan daaronder ly, maar daar is 'n groot gevaar dat emosionele probleme soos depressie, angstigheids en 'n lae selfbeeld kan ontwikkel.

Vorme van boeliegedrag:

Fisieke boeliegedrag sluit die volgende in:

- die boelie sal die slagoffer skop, slaan of stoot – of dreig om dit te doen;
- die slagoffer se goed, byvoorbeeld sy skooltas wegsteek, items van hom/haar steel of beskadig;
- die slagoffer dwing om iets te doen wat hy/sy nie wil nie die doel is om die slagoffer daardeur te verneder.

Verbale boeliegedrag sluit die volgende in:

- beledig die slagoffer;
- terg en teister die slagoffer;
- ignoreer die slagoffer totaal;
- die slagoffer word totaal uit 'n groep geskuif – veral van toepassing op die portuurgroepe;
- versprei onwaarhede oor die slagoffer

Tekens dat jou kind moontlik geboelie word

Let op na die volgende tekens:

- jou kind kom bekommerd, gespanne en buierig voor, sonder enige ooglopende rede;
- nagmerries kan voorkom;
- psigo-somatiese simptome soos byvoorbeeld maagpyn en kopseer;
- indien jou kind 'n weersin begin toon om skool toe te gaan,
- in die geval van fisieke afknouery kan jou kind onverklaarbare beserings hê.

Hantering van boeliegedrag

Boeliegedrag is 'n uiters komplekse verskynsel en baie moeilik vir die slagoffer om te hanteer. Die volgende kan as riglyne gebruik word vir die hantering:

- moet jouself nie blameer nie;
- wees trots op jou prestasies – dikwels is die boelie jaloers op die slagoffer se prestasies;
- soek hulp by 'n persoon wat jy kan vertrou;
- dit is belangrik om ten alle tye jou selfbeheersing te handhaaf;

- stap weg van die boelie en poog om selfgeldend te wees;
- rapporteer die boelie aan 'n volwassene wat jy vertrou. Indien die boelie nie gerapporteer word nie, sal die gedrag heel waarskynlik vererger.
- moenie ophou om die boeliegedrag aan te meld totdat dit opgehou het nie.

Wenke vir ouers

- Teen die tyd dat ouers vasstel dat hulle kind die slagoffer van afknouery is, is die kind se gemoed gewoonlik baie laag, maak dit duidelik aan jou kind dat hy/sy enige tyd na jou toe kan kom.
- Bring baie tyd saam met jou kind deur en doen dinge saam wat vir hom/haar vreugde verskaf.
- Ondersteun jou kind deur nuwe vriendskappe te vestig – identifiseer moontlike maats en nooi hulle oor sodat jou kind weer deur vriende omring kan word. Aanvaarding deur portuurgroep is baie belangrik vir 'n kind.
- Gesels gereeld en openhartig met jou kind oor die verskynsel van boeliegedrag en slagoffers. Dit is belangrik dat jou kind sal besef dat hy/sy nie die enigste slagoffer is nie.
- Doen 'n rollespel saam met jou kind – op hierdie manier kan jou kind oefen om op 'n waardige manier weg te stap van die boelie. Wys jou kind daarop dat 'n boelie geen mag oor die slagoffer het indien die boelie agterkom sy/haar afknouery het geen effek op die slagoffer nie.
- Help jou kind om sy/haar gevoelens te identifiseer. Dit is belangrik dat jou kind sy/haar eie emosies sal herken en leer jou kind hoe om op die verskillende emosies te reageer. Vir 'n jonger kind kan tekeninge goed werk.
- Leer jou kind om selfgeldend te wees. Dit kan veral tydens rollespel geoefen word.
- Vertel voortdurend vir jou kind dat hy/sy baie spesiaal is en fokus op jou kind se sterk punte en ontwikkel dit verder. Dit is belangrik dat jou kind se selfbeeld versterk word om hom/haar die nodige moed te gee om teen die boelie op te staan.
- Indien die afknouery by die skool plaasvind, maak 'n afspraak met sy/haar onderwyser om die aangeleentheid te bespreek. Hou vol om die afknouery onder die skool se aandag te bring totdat dit behoorlik aangespreek word.

KUBER-BOELIEGEDRAG

Wat is kuber-boeliegedrag?

Kuber-boelie onder kinders is wanneer 'n kind/tiener die internet (dit wil sê e-posse, SMS-boodskappe, sosiale media of enige ander digitale medium) gebruik om 'n ander kind te teister, te dreig of te verneder.

As gevolg van die tegnologiese ontwikkeling is boeliegedrag nie meer beperk tot die skoolgrond nie.

Die kuber-boelie kan iemand boelie sonder om sy/haar se identiteit bekend te maak.

Die slagoffers van kuber-boelies ontsnap nooit van die kuber-boelie nie, aangesien die kuber-boelie die slagoffer op enige digitale platform kan verneder wat dan deur duisende mense aanlyn aanskou kan word.

Die invloed van kuber-boelie op die slagoffer:

Vir die slagoffers van 'n kuber-boelie kan die effek daarvan verpletterend wees. Slagoffers word verneder, voel seergemaak, kwaad en angstig. Dit kan lei tot emosionele probleme soos depressie en selfdoodpogings.

Wenke vir kinders / tieners om kuber-boeliegedrag te hanteer

- Moenie reageer nie:
 - Indien jy geboelie word, onthou dat die boelie reaksie ontlok. Dit gee vir hom/haar mag oor jou.
- Moenie met dieselfde gedrag terug reageer nie:
 - deur op dieselfde wyse as die boelie te reageer, word die boelie se aanslag versterk. Vermy aggressie.
- Bewaar die bewyse:
 - Boodskappe wat aanlyn gestuur word kan gestoor word en vir iemand wat hulp kan verleen, gewys word.
 - Dit kan ook dien as bewys wanneer die boelie deur gesag gekonfronteer word.
- Blokkeer die boelie:
 - Wend alle pogings aan om die boelie van jou digitale kommunikasie te blokkeer. Indien die boeliegedrag plaasvind terwyl jy op 'n gespreksgroep is, verlaat die groep en rapporteer dit aan die administrateur van die groep.
- Moenie stilbly nie:
 - Praat met iemand wat jy kan vertrou.

Wenke vir ouers om die kuber-boeliegedrag te stop

Alhoewel kuber-boeliegedrag geweldige spanning en angstigheid by kinders/tieners veroorsaak, is hulle huiwerig om dit met hul ouers of onderwyser te bespreek.

Dit is dus belangrik om bedag te wees op tekens wat moontlik daarop kan dui dat jou kind 'n slagoffer van 'n kuber-boelie is.

Let op na die volgende:

- verandering in gemoedstoestand nadat sy/hy die Internet of selfoon gebruik het. Tekens van hartseer, kwaad of angstigtheid kan voorkom;
- onttrek van familie/vriende en aktiwiteite wat sy/hy voorheen geniet het;
- vermy groepaktiwiteite, openbaar 'n weersin in skool;
- veranderinge in gedragpatrone, byvoorbeeld eetgewoontes, slaappatrone en gemoedsveranderinge kom voor.

Voorkoming van kuber-boeliegedrag

Leer jou kinders van 'n jong ouderdom die volgende met betrekking tot tegnologiese kommunikasie:

- Blokkeer enige kommunikasie wat moontlik tot kuber-boeliegedrag kan lei.
- Moet nooit enige persoonlike inligting aanlyn verskaf nie.
- Moet nooit jou wagwoord met iemand buiten jou ouer deel nie.
- Moedig jou kind/tiener aan om sy/haar aanlyn vriendskappe met jou te bespreek.
- Moet nooit aanlyn kommentaar lewer wanneer jy kwaad of ontsteld is nie.
- Wees altyd bedagsaam wanneer jy aanlyn kommunikeer.
- Moenie enige inligting of foto's aanlyn plaas wat jy nie wil hê jou klasmaats moet sien nie.

Kontroleer jou kind se tegnologiese gebruik:

- Ten spyte van die feit dat jou kind weerstand gaan openbaar, kan jy hom/haar slegs beskerm deur te monitor waarmee hy/sy aanlyn besig is.
- Stel die huis se rekenaar op in 'n vertrek waar daar beweging en interaksie plaasvind, sodat jy makliker kan agterkom indien iets verkeerd is, eerder as wat die kind alleen in sy/haar kamer daarmee werk.
- Stel filters op jou kind se rekenaar sodat jy sy/haar aanlyn aktiwiteite kan monitor.
- Dring daarop aan dat jou kind sy/haar wagwoord aan jou bekend maak.
- Moedig jou kind aan om jou dadelik in sy/haar vertrou te neem indien hy/sy geteiken sou word.

ALGEMENE VEILIGHEIDSWENKE VIR OUERS OM AAN HUL KINDERS OOR TE DRA

- Kinders behoort hul volle name, hul ouers se name, adres(se) en telefoonnommers goed te ken.
- Kinders moet weet hoe om hulle ouers, die SAPD of 'n ander betroubare persoon te kontak in geval van nood.

- Kinders moet die vrymoedigheid hê om openlik met hul ouers te praat oor dinge waaroor hulle hartseer, ongemaklik of bang is. Ouers moet sensitief wees om veranderinge in hul kinders se gedrag raak te sien en ondersoek daarna in te stel.
- Ouers moet 'n veilige ruimte vir kinders skep sodat hulle die vrymoedigheid het om enige iets met hul ouers te kan bespreek. Ouers moet daarop let om nie-bevooroordeeld te wees nie.
- Leer jou kind om te onderskei tussen 'n "goeie geheim" en 'n "slegte geheim" 'n Goeie geheim is pret om te hou, maar 'n slegte geheim laat mens ongelukkig en bang voel. 'n Kind moet nooit 'n slegte geheim vir hom/haarself hou nie.
- Kinders moet geleer word om nooit persoonlike besonderhede aan 'n vreemdeling bekend te maak nie.
- Kinders moet dit sovêr moontlik vermy om alleen in openbare plekke rond te loop.
- Leer jou kind van kleins af om nooit sonder die toestemming van sy/haar ouers geskenke van vreemdelinge te aanvaar nie.
- Kinders moet geleer word dat volwassenes nie sommer by kinders sal stop om aanwysings te vra nie. Hulle moet dus weet dat indien 'n volwassene hulle daarvoor sal vra, dit verdag is en hulle nie in gesprek moet tree nie.
- Manlike en vroulike vreemdelinge kan gevaarlik wees.
- Kinders moet weet dat indien hy/sy in 'n winkelsentrum wegraak, hy/sy dadelik na die naaste winkel toe moet gaan en by 'n werknemer aanmeld wat sy/haar ouers sal kontak.
- Ouers moet ten alle tye weet waar hul kinders is en hul maats se ouers ken.
- Ouers moet nooit hul kinders alleen in 'n voertuig los nie.
- Luister na jou kind wanneer hy/sy nie na 'n sekere plek of persoon toe wil gaan nie.
- Let op indien 'n volwassene of ouer kind buitengewone aandag aan jou kind gee, deur byvoorbeeld geskenke vir hom/haar te koop. Dit kan deel wees van die toenaderingsproses wat molesteerders volg.
- Leer jou kinders om ferm "NEE" te sê indien hy/sy ongemaklik is met toenadering van 'n ander persoon.
- Veiligheid tuis:
 - hou deure en vensters gesluit wanneer 'n kind vir 'n wyle alleen moet wees.
 - Indien die kind onraad vermoed, moet hy/sy 10111 skakel.
 - 'n Kind moet nooit 'n deur net oopmaak wanneer die klokkie lui en hy/sy alleen tuis is nie. Hy/sy moet altyd vra wie dit is en moet nooit meld dat hy/sy alleen is nie – die kind moet geleer word om nie in 'n gesprek met die persoon betrokke te raak nie.

- Wanneer iemand bel – moet die kind nooit sê dat hy/sy alleen is nie - antwoord deur te sê dat jou ouers nie tans beskikbaar is nie en neem 'n boodskap - die gesprek moet onmiddellik kort geknip word.

NUTTIGE KONTAKNOMMERS

Departement van Maatskaplike Dienste: Provinsiale kantore		
Gauteng	(011) 355 7687	
Limpopo	(015) 293 6004/6054/6011/6053	
Noord-Wes	(018) 387 3434/0255/3497/0281	
Mpumalanga	(013) 766 3098/3253/3031	
OVS	(051) 400 0302/0304/0307	
Oos-Kaap	(043) 605 5000	
KZN	(033) 264 5400	
Wes-Kaap	(021) 483 3858/3765/3158/5445	
Noord-Kaap	(053) 807 5600	
Tolvrye nommer	0800 220 250	
Kinderbeskermingsorganisasies:		
Christelike Maatskaplike Raad		
Gauteng		
CMR Gauteng-Oos Hoofkantoor	012 361 4613/19	
CMR Faerie Glen	(012) 361 5770 / 348 8829	cmrfglen@cmroos.co.za
CMR Bronkhorstspuit	013) 932 0459	cmrbhs@telkomsa.net
CMR Coram Deo	012) 998 9083/ 8323 /8144	cmrcoramdeo@oosterlig.co.za
CMR Cullinan & Refilwe	(012) 734 8000	cmrcullinan@telkomsa.net
CMR Elarduspark	(012) 345 1144	cmrngelarduspark.org.za
CMR Ivory Park	(012) 664 5837	
CMR Lyttelton	(012) 664 0901 / 5837	cmrlyttelton@cmroos.co.za
CMR Meyerspark	(012) 803 1978	cmrmeyerspark@telkomsa.net
CMR Moreletapark	(012) 997 8037	
CMR Nellmapius	(012) 804 2484	cmrnellmapius@telkomsa.net
CMR Silverton	(012) 804 1928/ 0499	cmrsilverton@telkomsa.net
CMR Zithobeni	(013) 937 0341	cmrzithobeni@gmail.co.za
CMR Noord Hoofkantoor	(012)460 9272	
CMR Roodeplaat	(012) 808-1455	

CMR Lynnwood	(012) 348 5655	sentraal@cmrn.co.za
CMR Moot	(012) 331 3644	moot@cmrn.co.za
CMR Derdepoort	(012) 800 3115 of 800 1394	derdepoort@cmrn.co.za
CMR Wonderboom	(012) 567 4551	wonderb@cmrn.co.za
CMR Pretoria Noord	(012) 546 0650/1	ptanoord@Cmrn.Co.Za
CMR Daspoort	(012) 379 5860	daspoort@cmrn.co.za
CMR Valhalla	(012) 654 6026	valhalla@cmrn.co.za
Ekurhuleni		
CMR Alberton	(011) 907 2922	cmralb@telkomsa.net
CMR Benoni	(011) 422 3926	
CMR Boksburg	(011) 917 5147	
CMR Kempton Park	(011) 975 3924	
CMR Springs	(011) 363 2222	
CMR Brakpan	(011) 744 4020/1	
CMR Nigel	(011) 814 6088	
CMR Germiston	(011) 873 0100/1/2	
CMR Linden	(011) 886 6067	
Oos-Kaap		
CMR Aliwal Noord	(051) 633 2658	cmralinoord@lantic.net
CMR Burgersdorp	(051) 653 1722	cmrburg@vodamail.co.za
CMR Drakensberge (Elliot)	(045)-9312840	cmrdrakensberg@telkomsa.net
CMR Graaff-Reinet	(049) 892 3557	cmrhdp@isat.co.za
CMR Willowmore	(044) 923 1296	cmrwillow@wam.co.za
CMR Humansdorp	(042) 295 1103	cmrhdp@isat.co.za
CMR Joubertina	(042) 273 1507	cmrjbt@isat.co.za
CMR King Williams Town	(043) 642 1684	cmrkwt@absamail.co.za
CMR Oos-Londen	(043) 722 6104	cmr-ol@mweb.co.za
CMR Port Elizabeth	(041) 484 3554	cmr-pe@webafrica.org.za
Queenstown	(045) 838 4141	cmrgtn@mweb.co.za
CMR Sondagsrivier (Despatch)	(041) 933 5126	cmrsondagsrivier@telkomsa.net
Limpopo		
CMR Louis Trichardt	(015) 516 5115	louistrichardt@cmrn.co.za
CMR Messina	(015) 534 0245	
CMR Pietersburg	(015) 297 3858	
CMR Warmbad	(014) 736 2557 / 2816	cmrwarmbad@cmrw.co.za
Mpumalanga		

CMR Witbank	(013) 692 4862	
CMR Groblersdal	(013) 262 3185	
CMR Marble Hall	076 114 0656	
CMR Burgersfort	082 778 1471	
CMR Roosenekal	073 916 2131	
CMR Belfast	(013) 253 0573	
CMR Rietkuil	(013) 297 1105	
CMR Hendrina	(013) 293 0111	
CMR Middelburg	(013) 657 5711	
CMR Ermelo	(017) 819 1163	
CMR Carolina	(017) 843 1805	
CMR Piet Retief	(017) 826 3422	
CMR Volksrust	(017) 735 5809	
CMR Nelspruit	(013) 744 1035	
CMR Lydenburg	(013) 235 2407	
CMR Komatipoort	(013) 793 8391	
CMR Witrivier	(013) 751 3446	
CMR Phalaborwa	(015) 781 3521	
Noord-Wes		
CMR Rustenburg	(014) 592 0455/6	cmr@cmrrust.co.za
CMR Brits	(012) 252 3207	britscmr@telkomsa.net
Badisa		
BADISA het 52 maatskaplike kantore in die Wes-Kaap, Oos-Kaap en Noord-Kaap. Vir die naaste kantoor skakel hul hoofkantoor by:		
Badisa hoofkantoor Bellville	(021) 957 7130	omgee@kaapkerk.co.za
SAVF		
Nasionale kantoor	(012) 325 3920	
Provinsiale Kantore		
Gauteng		
Germiston	(011) 916 22171	lferreira.savfrand@execmail.co.za
Johannesburg	(011) 477 3217	tschleicher@telkomsa.net
Carletonville	(018) 786 1016	soosthuizen@mweb.co.za
Pretoria	(012) 325 3920	cvdeventer@savf.co.za
KZN		
Pietermaritzburg	(033) 342 1229	regman@savfkzn.co.za

Limpopo		
Pietersburg	(015) 296 2148	strerr@mweb.co.za
Mokopane		
Mpumalanga		
Middelburg	(013) 282 5055	hvstaden@savf.co.za
Nelspruit	(013) 752 3234	lindisavf@telkomsa.net
Secunda	(017) 634 3919	nsvictor@secunda.co.za
Noord-Wes		
Hartbeespoort	082 560 7310	emcgluwa@savf.co.za
Lichtenburg	(018) 632 4665	tvanrooyen@absamail.co.za
ACVV		
ACVV Hoofkantoor	(021) 461 7437	
Oos-Kaap		
ACVV Cradock	(048) 881 3113	acvvcradock@acvv.org.za
ACVV Despatch	(041) 933 1792	acvvdespatch@telkomsa.net
ACVV Middelburg	(049) 842 3063	acvvmid@telkomsa.net
ACVV Newton park	(041) 452 3570	accountsacvvp@aerosat.co.za
ACVV PE Noord	(041) 451 1365	acvvpnoord@telkomsa.net
ACVV PE-Suid	(041) 585 8702/585 4176	acvvpesouth@gmail.com
ACVV PE -Sentraal	(041) 487 3926	kamvalethu@mweb.co.za
ACVV Somerset-Oos	(042) 243 2042	acvv1@isat.co.za
Noord-Kaap		
ACVV Carnarvon	(053) 382 3010	
ACVV De Aar	(053) 631 2423	
ACVV Kimberley	(053) 831 5815	acvvikimberley@internext.co.za
ACVV Kuruman	(053) 712 1862	acvv.mimosahof@gmail.com
ACVV Prieska	(053) 353 1288	acvvprieska@gmail.com
ACVV Postmasburg	(053) 313 2164	pmgacvv@gmail.com
ACVV Upington	(054) 332 1402	acvv@isat.co.za
ACVV Bredasdorp	(028) 424 1450	acvvbred@telkomsa.net
Wes-Kaap		
ACVV Franschhoek	(021) 876 2670	acvv@mweb.co.za
ACVV George	(044) 874 2030	acvvgeorge@telkomsa.net
ACVV Kaapstad	(021) 462 1060	acvvcapetown@telkomsa.net
ACVV Montagu	(023) 614 1490	acvv@telkomsa.net
ACVV Paarl	(021) 872 2738	acvvpaaarlak@telkomsa.net

ACVV Riversdal	(028) 713 1378	acvvrDAL@telkomsa.net
ACVV Stellenbosch	(021) 887 6959	cecelia@acvvestell.org.za
ACVV Strand	(021) 854 7215	acvvstrand@mweb.co.za
ACVV Swellendam	(028) 514 1320	acvvsdam@telkomsa.net
ACVV Caledon	(028) 212 2014	acvv@twk.co.za
NG Welsyn		
Noord-Wes		
Fochville	(018) 771 2871	fochvillemd@telkomsa.net
Klerksdorp	(018) 462 9887/8	ngwklerksdorp@absamail.co.za
Lichtenburg	(018) 632 4347	ngwlichtenburg@gmail.com
Potchefstroom	(018) 297 7347	ngwpotch@mweb.co.za
Schweizer Reneke	(053) 963 1156	ngwsreneke@mweb.co.za
Wolmaransstad	(018) 596 1318	verwesmd@mweb.co.za
Zeerust	(018) 642 1312	ngzst.adm@gmail.com
Koster (Zeerust lewer dienste in Koster)	(018) 642 1312	ngzst.adm@gmail.com
Gauteng		
Krugersdorp	(011) 660 3183	ngw.krugersdorp@nashuaisp.co.za
Meyerton	(016) 362 0864	ngwmeyerton@mweb.co.za
Roodepoort	(011) 955-6924 / 955-2365	ngwroodepoort@telkomsa.net
Randfontein	(011) 412 1035	ngwrandf@mweb.co.za
Vanderbijlpark	(016) 981 1044	ngwelsyn@execnet.co.za
Vereeniging	(016) 421 4044/5	ngwvereeniging@absamail.co.za
ENGO - OVS		
Gesinsorg Bloemfontein	(051) 522 6914	amanda@engo.co.za
Gesinsorg EdenRed (Reddersburg)	(051) 553 0485	edenred@telkomsa.net
Gesinsorg Heilbron	(058) 853 0270	kmd@skysat.co.za
Gesinsorg Kroonstad	(056) 212 4762	admin@kmdkrd.co.za
Gesinsorg Odendaalsrus	(057) 398 1753	kmdod@telkomsa.net
Gesinsorg Reitz	(058) 863 1097	kmd-reitz@vodamail.co.za
Gesinsorg Senekal	(058) 481 3320	kmd@telkomsa.net
Gesinsorg Viljoenskroon	(056) 343 0063	kmdviljoenskroon@lantic.net
Gesinsorg Virginia / Hennenman	(057) 212 4242	kmdnel@telkomsa.net
Gesinsorg Welkom	057 352 6381	kmdgoud@telkomsa.net
VRYSTAAT VERSORGING IN AKSIE		

VVA Bethlehem	(058) 303 5319	vvabethlehem@isat.co.za
VVA Bloemfontein	(051) 447 1838	vva@lantic.net
VVA Bothaville	(056) 515 3051	VVA.bothaville@telkomsa.net
VVA Brandfort	(051) 821 1019	freestatecarebrand@telkomsa.net
VVA Ficksburg	(051) 933 2307/8	ovvafxb@telkomsa.net
VVA Frankfurt	(058) 813 1431	ovvfft@internet-sa.co.za
VVA Harrismith	(058) 6221580	ovvhrrs@business-sa.co.za
VVA Hannemann	(057) 5732230	fscare@polka.co.za
VVA Kroonstad	(056) 2126893	vva@act.co.za
VVA Lindley	(058) 4630905	vvalindley@gmail.com
VVA Parys	(056) 811 2971	fscareparys@telkomsa.net
VVA Ventersburg	(057) 6515279	vvaventersburg@gmail.com
VVA Vrede	(058) 9131529	vvavrede@email-sa.co.za
VVA Vredefort	(056) 9310166	vvavredefort@gmail.com
Welkom	(057) 3527587	vvagoudrif@telkomsa.net
Wesselsbron	(057) 8991198	vvaadmin@btbits.co.za
Zastron	(051) 673 1078	ovvzastron@xsinet.co.za

RATA (Voorheen Ondersteuningsraad)

Hoofkantoor	(012) 322 8885
Brakpan	(011) 740 9310
Elsburg	(011) 824 3226/9
Heidelberg	(016) 341 4333
Johannesburg	(011) 673 7841
Kempton Park	(011) 393 1718
Klerksdorp	(018) 462 6098
Krugerdsdorp	(011) 953 1200/1
Lydenburg	(013) 235 2847
Nylstroom	(014) 717 3594
Potchefstroom	(018) 293 0463
Pretoria	(012) 325 2320/1
Rustenburg	(014) 533 0535
Saulsville	(012) 373 5257
Secunda	(017) 631 1631
Tarlton	(011) 952 1197
Vanderbijlpark	(016) 981 4099/4916
Witbank	(013) 656 1755

Kindersorg Suid-Afrika het landswyd kantore. Vir die naaste kantoor skakel hul hoofkantoor by:

Johannesburg	(011) 452 4110	info@childwelfaresa.org.za
Christelike Maatskaplike Dienste - KZN		
Streekkantoor: Pietermaritzburg	(033) 345 2276/7	
Ladysmith	(036) 6311184	
Pinetown	(031) 701 9988	
Port Shepstone	(039) 682 2655	
Pongola	(034) 413 1538	
Childline: Hulplyn: 0800 055 555		
Childline Gauteng	(011) 6452 000	helplineadmin@childline.org.za
Childline KZN	(031) 3120904	director@childlinekzn.org.za
Childline Mpumalanga	(013) 752 2770	admin@childlinempu.org.za
Childline Wes-Kaap	(021) 461 1113	childline@lifelinewc.org.za
Childline Noord-Kaap	(053) 832 5962	administration@childlinenc.org.za
Childline Noord-Wes	(018) 297 4411	alicecarnell@telkomsa.net
Childline Oos-Kaap	(043) 722 1382	adminec@childlinesa.org.za
Childline OVS	(051) 430 3311	reception@cwcl.org.za
Childline Limpopo	(015) 295 6449	childliner.cl@telkomsa.net
SAPS – FCS (Familie, geweld, kinderbeskerming en seksuele oortredings)		
Provinsiale kantore		
Hoofkantoor	(012) 393 2107	Head.fcs@saps.gov.za
Oos-Kaap	(040) 608 8498	GovanelP@saps.gov.za
OVS	(051) 507 6628	fs.prov.cmdr@saps.gov.za
Gauteng	(011) 309 6016	PetsaneMW@saps.gov.za
KZN	(031) 325 4941	gounderD@saps.gov.za
Limpopo	(015) 290 6180	limprov.fcs.coordinator@saps.gov.za
Mpumalanga	(013) 762 4770	NgutshaniT@saps.gov.za
Noord-Wes	(018) 299 7159	nw.detectives.fcscmdr@saps.gov.za
Noord-Kaap	(053) 839 2824	LubidlaM@saps.gov.za
Wes-Kaap	(021) 467 8390	wc.fcscommander@saps.gov.za
SAPS NOODNOMMER: 08 600 10111		